

Høgskolen i Akershus

Fagplan
for
3-årig yrkesfaglærerutdanning
i
Helse- og sosialfag
180 studiepoeng

Godkjent av
styret for Høgskolen i Akershus
21. juni 2006

Planen bygger på Rammeplan og forskrift for yrkesfaglærerutdanning,
fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10. januar 2006

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn for studiet.....	3
1.2 Målgruppe, opptakskrav og fritak	3
1.3 Varighet.....	3
2. Formål med utdanningen	4
3. Mål og spesielle perspektiver	5
3.1 Kompetansemål i utdanningen	5
3.2 Ledelse av daglig lærings- og utviklingsarbeid på skolen eller arbeidsplassen.....	6
3.3 Lærings- og utviklingsarbeid i organisasjonen	6
3.4 Lærings- og utviklingsarbeid i et samfunnsperspektiv	6
3.5 Spesielle perspektiver.....	6
4. Internasjonalisering	7
5. Faglig innhold	8
5.1 Yrkespedagogikk.....	8
5.2 Yrkesdidaktikk	8
5.3 Yrkesfaglig bredde	8
5.4 Yrkesfaglig fordypning	8
5.5 Yrkespedagogisk og yrkesfaglig praksisopplæring	8
6. Studieorganisering og arbeidsformer	10
6.1 Prinsipper for valg av arbeidsformer.....	10
6.2 Studieorganisering.....	12
7. Vurdering	14
7.1 Bakgrunn	14
7.2 Arbeidskrav og obligatorisk tilstedeværelse	14
7.3 Vurdering underveis i studiet	14
7.4 Studiepoenggivende vurdering - eksamen	14
7.5 Praksisopplæring	16
7.6 Skikkethetsvurdering.....	16
7.7 Vitnemål / karakterutskrift	16
8. Kvalitetssikring	17
Vedlegg	1
Emnebeskrivelser	2
Litteratur og kilder	31
Undervisningsmodell	33
Undervisning og praksis.....	35

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for studiet

Denne fagplanen er utarbeidet ved Høgskolen i Akershus etter rammeplan og forskrifter for yrkesfaglærerutdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10. januar 2006. Studiet gir grunnlag for tildeling av graden bachelor i yrkesfaglærerutdanning.

1.2 Målgruppe, opptakskrav og fritak

Målgruppe:

- Yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag retter seg mot yrkesutøvere med fagbrev/offentlig godkjenning/autorisasjon og relevant praksis fra yrkesområdet. Aktuelle målgrupper for yrkesfaglærerstudiet i er (knyttet til programområder i videregående skole ut fra læringsplattformene) barne- og ungdomsarbeidere, farmasiteknikere (apoteketeknikere), helsefagarbeidere (hjelpepleiere og omsorgsarbeidere), hudpleiere, foterapeuter, tannhelsesekretærer, helsesekretærer, ambulansesarbeidere, ortopediteknikere.

Opptakskrav:

- Fagbrev/offentlig godkjenning/autorisasjon eller annen fullført treårig yrkesopplæring på videregående nivå innen det aktuelle yrkesområdet
- Minimum to års yrkespraksis
- Generell studiekompetanse eller vurdert realkompetanse for studenter over 25 år

Studiet benytter elektronisk læring, og det forventes at studentene har et minimum av IKT kunnskap når de begynner.

Fritak og innpasning:

- Studenter som tidligere har gjennomført og bestått relevante universitets-/høgskolestudier eller tilsvarende innenfor områder som omfattes av det enkelte yrkesfaglærerstudiet kan søke om fritak for disse emnene jfr. § 4-8 i forskrift om studier og eksamen ved høgskolen i Akershus.

1.3 Varighet

Bachelorutdanningen for yrkesfaglærer i helse- og sosialfag gjennomføres som heltid med varighet på 3 år, eller deltid over 4 år.

2. Formål med utdanningen

Yrkesfaglærerutdanningen er en treårig bachelorutdanning som kvalifiserer for arbeid som lærer i grunnopplæringen (grunnopplæringen er 13 år med 10 års obligatorisk grunnskole og 3 års videregående opplæring). Utdanningen kvalifiserer for arbeid i videregående opplæring på utdanningsprogrammet for helse- og sosialfag og voksenopplæring. Yrkesfaglærerutdanningen kvalifiserer også for undervisning i fag/på fagområder i grunnskolen der vedkommende har minst 30 studiepoeng relevant utdanning og for opplæringsvirksomhet i arbeidslivet. Studiet gir også relevante kvalifikasjoner for ledelse på mellomnivå relatert til aktuelle yrkesområder.

Yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag kvalifiserer for arbeid innen opplæring av elever, lærlinger og ansatte i bedrifter/institusjoner innenfor helse- og sosialfagene. Aktuelle yrker kan være:

- Lærer i utdanningsprogram for helse- og sosialfag i videregående opplæring
- Lærer i relevante fag for de øverste trinnene i grunnskolen
- Leder av opplæring på arbeidsplasser

Andre aktuelle arbeidsarenaer kan være voksenopplæring og opplæringskontor.

Utdanningen kvalifiserer for relevante masterstudier og videreutdanninger. Selv om ledelse av opplæring er hovedfokus for yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag, åpner studiet også for muligheter til å arbeide med utvikling av eget yrkesområde.

3. Mål og spesielle perspektiver

Arbeidet med målområdene skal foregå i et vekselspill mellom praktisk pedagogisk og yrkesfaglig erfaring, teoretisk kunnskap og didaktisk refleksjon. Kompetansemålene er hentet fra rammeplanen for yrkesfaglærerutdanning og vurdering i studiet tar utgangspunkt i disse.

3.1 Kompetansemål i utdanningen

I henhold til rammeplanen skal yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag utvikle studentenes:

- yrkesfaglig bredde- og dybdekompetanse
For å kunne lede opplæring på ulike opplæringsarenaer er det nødvendig med både breddekompetanse innenfor de fagområder HS-fagene representerer i tillegg til en oppdatert dybdekompetanse innenfor eget fagområde. Dette gjelder ikke bare teoretisk kunnskap, men også praktiske erfaringer fra arbeidslivet som gir trygghet i undervisningssituasjonen.
- didaktisk kompetanse
Den didaktiske kompetansen innebærer at studentene skal kunne planlegge, gjennomføre og vurdere en opplæring som er helhetlig og praksisnær. Evne til innsikt og refleksjon over egen pedagogisk praksis i skole og næringsliv er sentralt.
- sosial kompetanse
Samspill, veiledning og samarbeid er sentrale temaer for å kunne lede opplæring. Sosial kompetanse innebærer at studentene skal kunne forstå og vise evne til sosial samhandling i felleskap med medstudenter, elever i opplæringssituasjon og kollegaer på arbeidsplassen.
- endrings- og utviklingskompetanse
Innenfor både skole og arbeidsliv skjer det kontinuerlige endrings- og utviklingsprosesser noe som gjør det viktig at kommende arbeidstakere er endringsdyktige og kan lede både egne og organisasjonens endrings- og utviklingsprosesser.
- yrkesetisk kompetanse
Å lede opplæring i skole eller næringslivet innebærer hyppige valgsituasjoner i relasjon til blant annet elever, lærlinger, foreldre, ansatte og kollegaer. Den som skal lede opplæring må derfor ha et forhold til lovverk, planverk og de grunnleggende verdiene opplæringen bygger på og kunne foreta grunngitte verdibaserte valg i praksis.

Selv om hvert kompetanseområde presenteres atskilt, er målet likevel at disse kompetanseområdene integreres gjennom studietiden som en helhet.

Rammeplanen for yrkesfaglærerutdanningene presiserer at opplæringen skal ta særlig utgangspunkt i ledelse av daglig lærings- og utviklingsarbeid, lærings- og utviklingsarbeid på skolen, arbeidsplassen og organisasjonen sett i et samfunnsperspektiv. Disse målområdene presenteres generelt i fagplanen, men er konkretisert ytterligere i rammeplanen.

3.2 Ledelse av daglig lærings- og utviklingsarbeid på skolen eller arbeidsplassen

Målområdet omfatter ledelse av opplæringsvirksomhet på ulike læringsarenaer, med særlig fokus på faglige og didaktiske kompetansekrav. Kjerneoppgavene er planlegging, tilrettelegging, gjennomføring og vurdering av læreprosesser som er tilpasset den enkelte, i samarbeid med elever, lærlinger, andre utdanningsdeltakere, ansatte i bedriften/institusjonen, kolleger og andre aktuelle samarbeidspartnere. Faglig og pedagogisk videreutvikling av opplæringen og arbeidet er en viktig del av den daglige opplæringsvirksomheten.

3.3 Lærings- og utviklingsarbeid i organisasjonen

Målområdet omfatter kompetanse i forhold til ledelses-, -samarbeids- og organisasjonsoppgaver som ligger utenom den daglige opplæringen, men som legger viktige rammer for læring og utvikling. Forståelse for skolens/virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena er sentralt, sammen med evne til å videreutvikle organiserings- og ledelsesformene og den kulturen som ligger til grunn for disse.

3.4 Lærings- og utviklingsarbeid i et samfunnsperspektiv

Målområdet omhandler samspillet mellom samfunnsutviklingen, kompetansekrav i yrkene som inngår i utdanningsområdet, mandat og verdigrunnlag for opplæringsvirksomheten og yrkespedagogisk praksis. Yrkesfaglig og yrkespedagogisk praksis må kunne begrunnes ut fra et samfunnsperspektiv.

3.5 Spesielle perspektiver

Fagplanen er relatert til hovedprinsipper og faglig innhold i de aktuelle læreplaner for yrkesutdanning i videregående opplæring. Studenten skal gjennom arbeid med de tverrfaglige målene i studiet ha et særskilt fokus på læreplan fra videregående opplæring samt HMS (helse, miljø og sikkerhet), tilpasset opplæring, flerkulturelle perspektiv, likestilling, IKT, entreprenørskap og innovasjon.

Likeledes skal de fem basisferdigheter lesing, skriving, regning, muntlig fremstilling og digitale ferdigheter, relatert til yrkeskompetansen, vektlegges gjennom hele studiet.

4. Internasjonalisering

Høgskolen i Akershus oppfordrer sine studenter til å ta deler av utdanningen ved høgskolen ved en av våre samarbeidsinstitusjoner i utlandet for å samle informasjon om hvordan andre land gjennomfører studier og opplæring i arbeidslivet. Utvekslingsopphold gir økt utbytte av studiene og viktig tilleggskompetanse for yrkesutøvelse i et flerkulturelt samfunn. Økende globalisering av arbeidsmarkedet, gjør også internasjonal erfaring, språk- og kulturkunnskap stadig viktigere.

Høgskolen legger også forholdene til rette for at studenter fra andre land kan gjennomføre studier ved yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag. Utvekslingsstudenter fra andre land er et viktig ledd i internasjonaliseringen av studiet og til å få internasjonale perspektiver inn i klasserommet, slik Kunnskapsdepartementet forventer innen høyere utdanning. Veiledning kan da foregå på engelsk for utenlandske studenter og studieopplegget kan tilpasses den enkelte students behov.

Yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag er lagt opp med tanke på globale perspektiver og med bevisstgjøring av den kulturelle dimensjonen ved innholdet. Studentutvekslingen kan gjennomføres gjennom hele studieløpet med unntak av første og siste semester. Utenlandsopphold bør fortrinnsvis legges til 5.semester, men kan også innpasses ellers i studieløpet. Studenter som tar deler av sitt studieprogram ved samarbeidsinstitusjoner i utlandet, får dette forhåndsgodkjent og tatt inn i individuell utdanningsplan. Veiledning kan foregå via Internett og e-læringsverktøy.

Det er verdifullt at studenter reiser utenlands en periode da et slikt opphold kan gi utvidet perspektiv på fag og yrkesutøvelse, og bidra til mellommenneskelig og internasjonal forståelse.

Oppdatert oversikt over de universiteter og høgskoler HiAk har samarbeidsavtaler med, finnes på høgskolens hjemmesider: www.hiak.no/utvekslingsmuligheter

5. Faglig innhold

Yrkesfaglærerutdanningen har et omfang på 180 studiepoeng og består av:

- yrkespedagogikk - 30 studiepoeng
- yrkesdidaktikk – 30 studiepoeng
- yrkesfaglig bredde - 60 studiepoeng
- yrkesfaglig dybde - 60 studiepoeng

Veiledet yrkespedagogisk og yrkesfaglig praksisopplæring (24 uker) inngår i hver av disse studieenheterne.

Innholdet i studiet skal lede fram til målene i rammeplanen. Gjennom valg av innhold og arbeidsformer søker en å ivareta helhet og sammenheng, samt det doble praksisfeltet gjennom hele studieforløpet. Det er et hovedprinsipp at studiet skal være yrkesrettet med forankring i praksis både i yrker og pedagogisk virksomhet. Pedagogikk og yrkesdidaktikk er gjennomgående i hele studiet.

5.1 Yrkespedagogikk

Studiet i *yrkespedagogikk* gir forståelse for hvordan unge og voksne utvikler kunnskaper, ferdigheter og holdninger og hvordan dette skjer i et samspill mellom individuelle og samfunnsmessige forhold. Arbeidet med yrkespedagogikk skal belyse betingelser for prosesser som angår undervisning og læring i skole og arbeidsliv. Yrkespedagogikk skal også bidra med tolknings- og analyseredskaper for lærerarbeidet og som referanseramme for studentenes praksiserfaringer.

5.2 Yrkesdidaktikk

Yrkesdidaktikk omfatter sentrale spørsmål som ligger i skjæringsfeltet mellom yrkespedagogikk og yrkesfag. Yrkesdidaktikk omfatter *Hva* (innhold), *Hvorfor* (mål og begrunnelse) og *hvordan* (arbeidsmåter) i utdanningen. Yrkesdidaktikk er innsiktet mot planlegging, gjennomføring og kritisk vurdering av undervisning og læring, der en tar utgangspunkt i yrkesoppgavene.

5.3 Yrkesfaglig bredde

I studiet i *yrkesfaglig bredde for helse- og sosialfag* skal studentene tilegne seg yrkeskunnskaper som er nødvendige for å kunne undervise i videregående skole på programområdet Vg1 og andre relevante arenaer. Målene skal framstå i en helhetlig sammenheng og være styrende i forhold til praktiske læringsoppgaver.

5.4 Yrkesfaglig fordypning

Studiet i yrkesfaglig fordypning for helse- og sosialfag skal utvikle og forsterke studentens egen yrkeskompetanse. Studentens praktiske erfaringsbakgrunn fra eget yrke og fagbrevområde skal være styrende i forhold til oppbygging og vektlegging av opplæringen.

5.5 Yrkespedagogisk og yrkesfaglig praksisopplæring

Den praktiske opplæring i skole og bedrift/institusjon står sentralt i den yrkesrettede lærerutdanningen. Erfaringer fra praksis legger vesentlige premisser for innhold og struktur i studiet som helhet. Refleksjoner knyttet til situasjoner studentene møter i den yrkespedagogiske og yrkesfaglige praksisopplæringen, skal blant annet bidra til at de utvikler en helhetlig forståelse av yrkespedagogisk virksomhet.

I praksisopplæringen skal studentene gjøre relevante erfaringer i forhold til målene i yrkespedagogikk, yrkesdidaktikk, yrkesfaglig bredde og yrkesfaglig dybde. Det skal fokuseres på både ledelse av daglig yrkesfaglig opplæringsvirksomhet, organisasjonsoppgaver, og yrkes/arbeidsopplæring sett i et samfunnsperspektiv. En hovedhensikt med praksis er at studentene utvikler både sin yrkespedagogiske og sin yrkesfaglige kompetanse. Praksisfeltet skal brukes som integrert del av studiet, ved at en bearbeider teoretiske problemstillinger i en praktisk situasjon. Dette skal bidra til at studenten utvikler analytiske ferdigheter og evne til å variere arbeidsformer og tilnæringsmåter. Denne praktiske delen av utdanningen skal være allsidig, med stigende krav til selvstendighet og ansvar.

Utdanningen er forankret i to praksisfelt (12 uker pedagogisk praksis og 12 uker yrkespraksis, totalt 24 uker)

1. **Yrkespedagogisk praksisopplæring – 12 uker:** arbeid som lærer i opplæringen innen yrkesområdet helse- og sosialfag. Studentene skal gjennom praksis lære å planlegge, gjennomføre og vurdere opplæring i skole og arbeidsliv.
 - Studentene gjennomfører hvert studieår en praksisperiode av 4 ukers varighet. I de to første studieårene gjennomføres normalt pedagogisk praksis i Vg1 og Vg2 i helse- og sosialfag i den videregående skolen, mens i det tredje studieåret står studentene friere til å velge andre opplæringsarenaer innenfor for eksempel bedrifter, opplæringskontor og i øvre trinn i grunnskolen.
 - Hver pedagogisk praksisperiode skal være bestått før studenten kan gå videre til neste periode.
 - Det henvises for øvrig til egen praksisguide for gjennomføring av pedagogisk praksis

2. **Yrkes faglig praksisopplæring – 12 uker:** arbeidet som fagarbeider/yrkesutøver i et opplæringsperspektiv. Yrkespraksis skal gi studenten innsikt i arbeidsoppgaver og arbeidsprosesser i ulike yrker og trening bl.a. i å analysere kunnskaps- og kompetansebehov i opplæring. Praksisopplæringen skal planlegges og gjennomføres ut fra den enkeltes kompetansebehov der allsidig praksiserfaring vektlegges.
 - Yrkespraksis gjennomføres jevnlig gjennom hele studieløpet og knyttes opp mot henholdsvis yrkesfaglig bredde, dybde og yrkesdidaktikk.
 - Studentene velger selv relevante og varierte HS-bedrifter/institusjoner. Det gjennomføres 4 ukers praksis i løpet av det første studieåret, 6 uker det andre og 2 uker siste studieår for heltidsstudenter. For deltidsstudenter gjennomføres 3 uker yrkespraksis første året, 5 uker andre året, 2 uker 3.året og 2 uker 4. året.
 - Plassering av yrkespraksisperiodene framgår av vedlegg 21.

6. Studieorganisering og arbeidsformer

Yrkesfaglærerutdanningen ved Høgskolen i Akershus skal dekke behovet for kompetente yrkesutøvere som kan planlegge, gjennomføre og vurdere opplæring i skole, opplæringskontor og bedrifter/institusjoner innenfor de programområdene som høgskolen til enhver tid dekker.

For å nå dette målet er yrkesfaglærerutdanningen i helse- og sosialfag samlingsbasert, praksisnær og praksisrelevant i forhold til de krav som stilles til lærere og andre som organiserer opplæring. Høgskolen benytter derfor et bredt og helhetlig repertoar av arbeidsmåter og vurderingsformer.

6.1 Prinsipper for valg av arbeidsformer

Praksisorientering:

Det vil si at utgangspunktet for studiet er utfordringer og oppgaver i læreryrket. Studentenes arbeid med refleksjon over praktisk lærerarbeid har derfor en sentral plass i studiet.

Problemorientering:

Studentene skal lære gjennom å arbeide med virkelighetsnære problemstillinger. Problemorienteringen kan gjennomføres f. eks. som prosjektarbeid, utviklingsarbeid, problembasert læring og oppgaveløsning.

Eksemplarisk læring:

Studentene lærer ved at egnede eksempler analyseres, bearbeides, anvendes og generaliseres for bruk i egen praksis.

Erfaringslæring:

Studenten skal bli bevisst tidligere erfaringer og gjøre nye erfaringer med ulike former for pedagogisk arbeid. Gjennom å planlegge og prøve ut ny praksis, vil en øke sitt handlingsregister i ulike praktiske undervisnings- og opplærings situasjoner.

Opplevelsesorientering:

Studentene skal gjennom opplevelse bli bevisst og kunne gi uttrykk for de følelses- og tankemessige reaksjoner som oppstår i læringsarbeidet. De skal også kunne tilrettelegge for slike læringsprosesser hos sine elever.

Verdiorientering:

Studentene skal bli bevisst og klargjøre sine normer og holdninger i forhold til yrkesetiske rammer og konsekvenser for andre ved sine valg. De skal kunne begrunne egne verdivalg og utvikle felles normer i klasse og grupper.

Studentinnflytelse:

Studentene skal utarbeide mål og planer for egen læring og de skal delta aktivt i planlegging og gjennomføring av eget studieforløp innenfor rammene av fagplanen. De skal være med på utvikling av innhold og trekkes med i en fortløpende vurdering av studieopplegg, undervisnings- og læringsprosesser.

Målstyring:

Planverket definerer sluttkompetansen. Målene klargjøres og tolkes i et samarbeid mellom lærere og studenter, og konkretiseres i forhold til de oppgaver studentene arbeider med.

Arbeidsformer som benyttes i utdanningen er:

Ekskursjoner, kasusbeskrivelser, instruksjons- og undervisningsøvelser, forelesninger, gruppearbeider, basis-/kollokviegrupper, selvstudier, prosjekt- og temaarbeid, rollespill, studentframlegg, loggskrivning og veiledning underveis, praksis i helse- og sosialfaglige bedrifter/institusjoner og praksis i skole og på andre læringsarenaer.

Studieårene er planlagt med stigende krav til selvstendighet og ansvar for egne læreprosesser. Studentene følges opp underveis og anbefales å danne kollokviegrupper.

6.2 Studieorganisering

Tabellene under viser normal studieprogresjon som heltids student over 3 år og deltidsstudent over 4 år, og **hvilke emner som kan tilrettelegges for utveksling**

Heltid

År	Semester	Emne	Praksis
1. studieår	1	HS1000 Yrkesutøving, 25 sp	2 uker yrkesfaglig praksis
	2	HS1100 Yrkespedagogikk 1, 10 sp	4 uker yrkespedagogisk praksis og 2 uker yrkesfaglig praksis
		HS1200 Livsstil og helse, 20 sp	
		HS1300 Helsefremmende arbeid, 10 sp	
		HS1400 Opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid 5 sp	
2. studieår	3	HS2000 Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring, 25 sp	4 uker yrkesfaglig praksis
		HS2100 Yrkespedagogikk 2a, 5 sp	
	4	HS2200 Yrkespedagogikk 2b, 5 sp	4 uker yrkespedagogisk praksis og 2 uker yrkesfaglig praksis
		HS2300 Kommunikasjon og samhandling, 20 sp	
		HS2400 Opplæring i kommunikasjon og samhandling, 5 sp	
		HS3000 Organisasjon og ledelse, 10 sp	
	5	HS3100 Utviklingsarbeid, 10 sp	2 uker yrkesfaglig praksis
HS3200 Yrkespedagogikk 3, 10 sp			
3. studieår	6 Studenten må velge to emner fra HS3400 til HS3440	HS3300 Opplæring i yrkesfaglige primær oppgaver 10 sp	4 uker yrkespedagogisk praksis
		HS3400 Humanbiologi og sykdomslære med vekt på humanbiologi, 10 sp	
		HS3410 Mat og helse, 10 sp	
		HS3420 Psykisk helse – individ/samfunn, 10 sp	
		HS3430 Helse og livsløp i et sosialt og kulturelt perspektiv 10 sp	
		HS3440 Yrkesfaglige primær oppgaver, 10 sp	

Deltid

År	Semester	Emne	Praksis
1. studieår	1	HS1000 Yrkesutøving, 25 sp	2 uker yrkesfaglig praksis
	2	HS1100 Yrkespedagogikk 1, 10 sp	4 uker yrkespedagogisk praksis og 1 uker yrkesfaglig praksis
HS1200 Livsstil og helse, 20 sp			
2. studieår	3	HS2000 Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring, 25 sp	4 uker yrkesfaglig praksis
	4	HS1300 Helsefremmende arbeid, 10 sp	1 uker yrkesfaglig praksis
		HS1400 Opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid 5 sp	
		HS2200 Yrkespedagogikk 2b, 5 sp	
3. studieår	5	HS2100 Yrkespedagogikk 2a, 5 sp	4 uker yrkespedagogisk praksis
		HS3000 Organisasjon og ledelse, 10 sp	
	6	HS2300 Kommunikasjon og samhandling, 20 sp	2 uker yrkesfaglig praksis
		HS2400 Opplæring i kommunikasjon og samhandling, 5 sp	
4. studieår	7	HS3200 Yrkespedagogikk 3, 10 sp	4 uker yrkespedagogisk praksis 2 uker yrkesfaglig praksis
	8 Studenten må velge to emner fra HS3400 til HS3440	HS3100 Utviklingsarbeid, 10 sp	
		HS3300 Opplæring i yrkesfaglige primæroppgaver 10 sp	
		HS3400 Humanbiologi og sykdomslære med vekt på humanbiologi, 10 sp	
		HS3410 Mat og helse, 10 sp	
		HS3420 Psykisk helse – individ/samfunn, 10 sp	
		HS3430 Helse og livsløp i et sosialt og kulturelt perspektiv 10 sp	
		HS3440 Yrkesfaglige primæroppgaver, 10 sp	

7. Vurdering

7.1 Bakgrunn

Bestemmelser om eksamen er gitt i [lov om universiteter og høyskoler](#), [forskrift om studier og eksamen](#) ved Høgskolen i Akershus og [utfyllende retningslinjer for gjennomføring av eksamen](#), samt i [rammeplan og forskrift](#).

7.2 Arbeidskrav og obligatorisk tilstedeværelse

Alle arbeidskrav som er synliggjort i emnebeskrivelsene må være godkjent før eksamen kan gjennomføres. Da studiet er samlingsbasert, prosessorientert og erfaringsbasert ser høgskolen på tilstedeværelse som særdeles viktig for at studentene skal klare å gjennomføre studiet og tilegne seg nødvendig kompetanse. I enkelte emner kan det stilles krav om obligatorisk tilstedeværelse.

7.3 Vurdering underveis i studiet

Vurdering er en naturlig og integrert del av studiet. Vurderingen har som formål å gi studentene tilbakemelding på egen utvikling i forhold til studiets formål, samt å gi studentene erfaringer i vurderingsarbeid i forhold til sin framtidige oppgave som lærer. Tilbakemelding kan ha form av mappevurdering og studentsamtaler.

7.4 Studiepoenggivende vurdering - eksamen

Vurdering er en naturlig og integrert del av studiet. Vurderingen har som formål å gi studentene tilbakemelding på egen utvikling i forhold til studiets mål, og å gi studentene erfaringer i vurderingsarbeid i forhold til sin framtidige oppgave som lærer.

Eksamensformene kan være skriftlige hjemmeeksamener, skriftlig skoleeksamen, eksamensmappe, muntlig eksamen og prosjektoppgaver. Eksamen kan være individuell og/eller gruppebasert.

Se tabell neste side

Semester	Emnekode og emne	Fag og studiepoeng ¹	Eksamensform og vurderingsuttrykk
1	HS1000 Yrkesutøving 25 sp	Yrkesfaglig bredde , 20 sp Yrkesdidaktikk, 5 sp	Skriftlig tverrfaglig hjemmeeksamen Bestått/ ikke bestått
2	HS1100 Yrkespedagogikk 1 10 sp	Yrkespedagogikk, 10 sp	Individuell skriftlig hjemmeeksamen Bestått/ ikke bestått
	HS1200 Livsstil og helse 10 sp	Yrkesfaglig bredde , 10 sp	Skriftlig gruppeoppgave Bestått/ ikke bestått
	HS1300 Helsefremmende arbeid 10 sp	Yrkesfaglig bredde , 10 sp	Individuelt skriftlig eksamen Bestått/ ikke bestått
	HS1400 Opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid 5 sp	Yrkesdidaktikk, 5 sp	Planlegging og gjennomføring av et undervisningsopplegg Bestått/ikke bestått
3	HS2000 Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring 25 sp	Yrkesfaglig dybde , 20 sp Yrkesdidaktikk, 5 sp	Individuell skriftlig hjemmeeksamen Bestått/ikke bestått
	HS2100 Yrkespedagogikk 2 a 5 sp	Yrkespedagogikk, 5 sp	Individuell skriftlig hjemmeeksamen Bestått/ ikke bestått
4	HS2200 Yrkespedagogikk 2 b 5 sp	Yrkespedagogikk 5 sp	Individuell skriftlig hjemmeeksamen Bestått/ikke bestått
	HS2300 Kommunikasjon og samhandling 5 sp	Yrkesfaglig bredde , 20 sp	Individuell skriftlig eksamen – 6 t A-E er bestått, F er ikke bestått (teller 100 % av slutt karakter i yrkesfaglig bredde)
	HS2400 Opplæring i kommunikasjon og samhandling 20sp	Yrkesdidaktikk, 5 sp	Individuell skriftlig hjemmeeksamen Bestått/ikke bestått
5	HS3000 Organisasjon og ledelse 10 sp	Yrkesfaglig dybde , 10 sp	Flerfaset skriftlig hjemmeeksamen Bestått/ ikke bestått
	HS3100 Utviklingsarbeid 10 sp	Yrkesfaglig dybde , 10 sp	Individuell skriftlig eksamen Bestått/ ikke bestått
6	HS3200 Yrkespedagogikk 3 10 sp	Yrkespedagogikk, 10 sp	Skriftlig gruppe-eksamen og individuell mundlig prøve. A-E er bestått, F er ikke bestått (teller 100% av slutt karakter i yrkespedagogikk)
	HS3300 Opplæring i yrkesfaglige primæroppgaver 10 sp	Yrkesdidaktikk, 10 sp	Skriftlig refleksjonsnotat med individuell mundlig høring A-E er bestått, F er ikke bestått (teller 100% av slutt karakter i yrkesdidaktikk)
	HS3400 - 40 2 selvvalgte emner à 10 sp	Yrkesfaglig dybde, 20sp	Individuell mundlig felles eksamen for to emner A-E er bestått, F er ikke bestått (teller 100% av slutt karakter yrkesfaglig dybde)

¹ Viser faglig integrering innenfor hvert emne, og fordeling av studiepoeng innen de fire delene; pedagogikk, didaktikk, bredde og dybde. Se kap 5.

7.5 Praksisopplæring

Yrkespedagogisk praksisopplæring gjennomføres i 3 praksisperioder. Studenten vurderes etter karakterskalaen bestått/ikke bestått. Vurdering av studentenes praksis skal skje i samarbeid med praksisinstitusjonene. Hver praksisperiode må bestås før studenten kan begynne på neste praksisperiode. Yrkesfaglig praksisopplæring er integrert i enkeltemner tilknyttet bredde- og dybdefag.

Studieår	Kode
1. studieår	HSPRA1
2. studieår	HSPRA2
3. studieår	HSPRA3

7.6 Skikkethetsvurdering

Med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10 punkt (6), er det fastsatt forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene. Både yrkesfaglærerutdanningen og praktisk-pedagogisk utdanning omfattes av denne ordningen.

Av forskriften framgår det at skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å fungere som lærer. Hovedmålet med skikkethetsvurdering er å hindre studenter som utgjør en mulig fare for barenhagebarns og elevers rettigheter, sikkerhet og psykiske og fysiske helse i å bli lærer.

Skikkethetsvurdering foregår gjennom hele studietiden. Først og fremst foregår dette gjennom vurdering av faglige arbeider og i praksisopplæringen. Dersom Høgskolen ser at studenten ikke vil greie eller vil ha store problemer med å fullføre lærerutdanningen, vil studenten få veiledning om dette og eventuelt rådes til å avbryte lærerutdanningen.

Forskriften leses i sin helhet på <http://www.lovdato.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20051010-1193.html>

7.7 Vitnemål / karakterutskrift

Vurderingsuttrykk ved eksamen skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Jfr § 6 i forskrift til rammeplan for Yrkesfaglærerutdanning utstedes vitnemål etter endt studium som angir:

Yrkespedagogikk	30 sp	A-F
Yrkesdidaktikk	30 sp	A-F
Faglig breddekompetanse innen helse- og sosialfag	60 sp	A-F
Faglig dybdekompetanse innen helse- og sosialfag	60 sp	A-F
Praksisopplæring		Bestått/Ikke bestått

Tabellen viser grunnlag for karakter på vitnemål

Emne	Yrkespedagogikk	Yrkesdidaktikk	Yrkesfaglig breddekompetanse	Yrkesfaglig dybdekompetanse
HS2300			100 %	
DH3200	100 %			
HS3300		100 %		
HS3400-40				100 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %

8. Kvalitetssikring

[Kvalitetssikringssystemet](#) til høgsolen skal bidra til:

- å sikre høy kvalitet på utdanningene
- skape et godt studie- og læringsmiljø for studentene
- sikre at studentene gjennomfører sine studier med gode resultater og innenfor normert tid

Høgsolen skal gjennom sine studietilbud utdanne yrkesutøvere som gjennom sitt studium har tilegnet seg ferdigheter, kunnskaper og holdninger som er viktige for deres personlige utvikling og som samtidig er relevante for det samfunn og den yrkesutøvelse de skal inngå i.

Kvalitetssikringssystemet skal ivareta følgende funksjoner:

- sikre en stadig kvalitetsforbedring av høgsolens utdanningstilbud
- sikre at studentene når arbeidslivets behov for kompetente yrkesutøvere
- sikre at krav og forventninger fra overordnet myndighet ivaretas

I tillegg vurderes studiet ved diskusjoner og dialog mellom studenter, praksisveiledere og lærere, samt skriftlige, tilbakemeldinger fra studentene.

Vedlegg

		Side
Vedlegg 1	HS1000 Yrkesutøving	2
Vedlegg 2	HS1100 Yrkespedagogikk 1	4
Vedlegg 3	HS1200 Livsstil og helse	6
Vedlegg 4	HS1300 Helsefremmende arbeid	7
Vedlegg 5	HS1400 Opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid	8
Vedlegg 6	HS2000 Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring	9
Vedlegg 7	HS2100 Yrkespedagogikk 2a	11
Vedlegg 8	HS2200 Yrkespedagogikk 2b	13
Vedlegg 9	HS2300 Kommunikasjon og samhandling	15
Vedlegg 10	HS2400 Opplæring i kommunikasjon og samhandling	16
Vedlegg 11	HS3000 Organisasjon og ledelse	18
Vedlegg 12	HS3100 Utviklingsarbeid	20
Vedlegg 13	HS3200 Yrkespedagogikk 3	21
Vedlegg 14	HS3300 Opplæring i yrkesfaglige primæroppgaver	23
Vedlegg 15	HS3400 Humanbiologi og sykdomslære med vekt på humanbiologi	24
Vedlegg 16	HS3410 Mat og helse	25
Vedlegg 17	HS3420 Psykisk helse – individ/samfunn	27
Vedlegg 18	HS3430 Helse og livsløp i et sosialt og kulturelt perspektiv	28
Vedlegg 19	HS3440 Yrkesfaglige primæroppgaver	30
Vedlegg 20	Litteratur og kilder (pensum)	31
Vedlegg 21	Undervisning og praksis	35

Emnebeskrivelser

HS1000	Yrkesutøving			
Engelsk tittel	The vocational subject and its training			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
25 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde: 20	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk: 5	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	1			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Tema/innhold	<p>Grunnleggende kunnskap om de ulike HS-yrkenes egenart slik de framtrer og utøves i daglig arbeid, i organisasjonene og samfunnet. Emnet inkluderer opplæring i yrkesutøving, samt grunnleggende ferdigheter som er en forutsetning for yrkesutøvelse og opplæring.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yrkesfagområdets utvikling og egenart - Organisering av helse- og sosialtjenestene i samfunnet i dag - Anvendelse av lover og regelverk i opplæring og yrkesutøvelse, inkludert HMS - Forvaltning av verdier og yrkesetikk - IKT i samfunn og arbeidsliv - Yrkesutøvelse i samfunnsperspektiv - Likestilling og kjønnsperspektiv 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vurdere praktiske og teoretiske kvalifikasjonskrav i de ulike HS-yrkene - vurdere yrkenes sentrale felleselementer, og vise innsikt i felleselementenes relasjon til forskjellige yrker. - bruke etisk analyse for å forstå og finne løsninger på etiske dilemmaer - gjøre rede for HS- yrkenes historiske forankring og drøfte yrkesutøvelsen i et samfunnsperspektiv - analysere behov for støttefag i yrkesutøvelsen og bruke grunnleggende ferdigheter (bl.a. IKT) i oppgaveløsning <p>planlegge og gjennomføre yrkesrettet undervisning</p>			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Praktiske øvelser, dialogbasert undervisning og gruppearbeid			
Praksis	2 uker yrkespraksis i HS-yrker			
Arbeidskrav	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføring av individuell oppgave - Skriftlig rapport og fremlegg av gruppeoppgave <p>Gjennomføring av yrkespraksis</p>			
Obligatorisk nærvær	Ved fremlegg av gruppeoppgave			
Vurderingsform/ eksamen	Skriftlig tverrfaglig hjemmeeksamen hvor yrkesdidaktikk er integrert			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler tillatt. Kilder skal oppgis.			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			
Sensorbruk	Intern			

Litteratur og kilder (pensum)	Se felles kjernelitteratur – vedlegg 20
----------------------------------	---

HS1100	Yrkespedagogikk 1			
Engelsk tittel	Vocational pedagogy – level 1			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk: 10
Semester	Undervises 1 og 2 semester, eksamen i 2 semester			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	<p>Emnene omhandler undervisning og opplæring, pedagogisk relevant psykologi, formelle og uformelle former for organisering av skole og opplæring samt styringsdokumenter.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Didaktiske og pedagogiske modeller - Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og opplæring til helse- og sosialfaglige yrker - Didaktikk som medansvar for egen og hverandres læring - Motivasjon og læring. Fra motivering av den umotiverte til situert læring og mesterlære - Utviklingspsykologiske linjer, særlig sosialisering - Organisasjonsmessig oppbygning av skole og opplæring - Lover, forskrifter, læreplaner og andre styringsdokumenter. - Læreplaner og læreplananalyser 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beskrive og forklare en HS-relatert arbeidsprosess og forankre opplæringen i yrkesfunksjonen og i det pedagogiske mandat samfunnet har gitt - Motivere for og organisere læring og ha kjennskap til utviklingspsykologiske forutsetninger - Ha innsikt i relevante ordninger og styringsdokumenter som en lærer er forpliktet på 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Arbeidsmåtene knyttes opp mot praksisorientering, problemorientering, erfaringslæring, opplevelsesorientering, verdiorientering, eksemplarisk undervisning, studentdeltaking/medinnflytelse/målstyring og medansvar for egen og hverandres læring			
Arbeidskrav				
Obligatorisk nærvær	Nærvær i forhold til arbeidsmåter som forutsetter tilstedeværelse			
Vurderingsform/ eksamen	Individuell skriftlig hjemme-eksamen			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle. Kilder skal oppgis.			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			

Sensorbruk	Intern
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Aktuell litteratur å velge fra:</p> <p>Dalland, O. (2004). <i>Metode og oppgaveskriving for studenter</i>. Oslo: Gyldendal.</p> <p>Det kongelige utdannings- og forskningsdepartement (2003-2004): <i>Stortingsmelding 30 Kultur for læring</i> http://www.odin.dep.no/ Div. styringsdokumenter, se http://www.hiak.no ; http://www.lovddata.no ; http://www.odin.no</p> <p>Frøyen, W. (1998). <i>Ansvar for andres læring. Læreren, en tilrettelegger for andres læring</i>. Oslo: Tano Aschehoug.</p> <p>Hiim, H. & Hippe, E. (1998). <i>Undervisningsplanlegging for yrkeslærere</i>. Oslo: Universitetsforlaget.</p> <p>Imsen, G. (1999). <i>Lærerens verden: innføring i generell didaktikk</i>. Oslo: Tano Aschehoug (eller nyere utgave)</p> <p>Imsen, G. (2003). <i>Elevenes verden: innføring i pedagogisk psykologi</i>. Oslo: Universitetsforlaget (eller nyere utgave)</p> <p>Lave, J. & Wenger, E. (2004). <i>Situeret læring og andre tekster</i> København: Hans Reitzels Forlag.</p> <p>Mjelde, L. (2002). <i>Yrkenes pedagogikk: fra arbeid til læring, fra læring til arbeid</i>. Oslo: Yrkeslitteratur.</p> <p>Nielsen, K. & Kvale, S. (1999). <i>Mesterlære: læring som sosial praksis</i>. Oslo: Ad Notam Gyldendal</p> <p>Den valgte litteraturen vil utgjøre en del av pedagogikk-literaturen for hele studieforløpet. For HS1000, HS1100, HS2100, HS2200 og HS3200 lager studentene og lærerteamet en litteraturliste som til vanlig består av ca. 1000 siders felleslitteratur og ca. 500 siders selvvalgt litteratur.</p>

HS1200	Livsstil og helse			
Engelsk tittel	Health – environment, society and way of life			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde: 10	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	2			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	<p>Grunnlag for forståelse av helseproblemer og helseutfordringer knyttet til livsstil, miljø og samfunnsmessige forhold. Det inkluderer kunnskap om kroppens oppbygning og funksjon sett i forhold til livsstilssykdommer og helseskader, samt førstehjelp.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helseforståelse - Livsstil, samfunn og helse - Kroppens oppbygning og funksjon - Ergonomi - Førstehjelp 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke kunnskap om kroppens oppbygning og funksjon til å vurdere sammenhenger mellom livsstil, sykdom og helseskade - vurdere helsekonsekvenser av miljø- og samfunnsmessige forhold og utviklingstrekk - kunne utøve praktisk førstehjelp 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Praktiske øvelser, dialogbasert undervisning og gruppearbeid			
Praksis	1 uke yrkespraksis			
Arbeidskrav	Individuell kunnskapsprøve i humanbiologi Gjennomføring av yrkespraksis			
Obligatorisk nærvær	Obligatorisk deltakelse på praktiske øvelser			
Vurderingsform/ eksamen	Skriftlig gruppeoppgave			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler tillatt. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			
Sensorbruk	Intern			
Litteratur og kilder (pensum)	Se felles kjernelitteratur – vedlegg 20			

HS1300	Helsefremmende arbeid			
Engelsk tittel	Health promotion			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde: 10	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	2			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	<p>Emnet omhandler kunnskap om forebyggende og helsefremmende arbeid i forhold til ulike målgrupper, kontekster og arenaer. Kunnskap knyttet til smittevern og hygiene, fysisk aktivitet og kosthold er sentralt. Videre vektlegges tiltak og aktiviteter som kan fremme menneskelig utvikling og mestring, og som kan gi økt livskvalitet.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strategier i helsefremmende arbeid - smittevern og hygiene - fysisk aktivitet, kosthold og helse - ANT - aktiviteter og livsutfoldelse 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gjøre rede for forskjellige arenaer og strategier i sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid, og kunne velge aktiviteter og tilnærming i forhold til forskjellige målgrupper - vurdere smittefare i forhold til forskjellige aktiviteter og arbeidsoppgaver, og kunne forebygge smittespredning - drøfte sammenhenger mellom kosthold, fysisk aktivitet og helse, og kunne gi anbefalinger for et sunt kosthold og aktivitetsnivå for forskjellige målgrupper 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Praktiske øvelser, dialogbasert undervisning og gruppearbeid			
Praksis	I ukes yrkespraksis			
Arbeidskrav	Skriftlige innleveringer. Muntlig presentasjon av oppgave Gjennomføring av yrkespraksis			
Obligatorisk nærvær	Obligatorisk deltakelse på praktiske øvelser			
Vurderingsform/ eksamen	Individuell skriftlig hjemmeoppgave			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler tillatt. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			
Sensorbruk	Intern			
Litteratur og kilder (pensum)	Se felles kjernelitteratur – vedlegg 20			

HS1400	Opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid			
Engelsk tittel	Teacing and vocational training related to HS1200 and 1300			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
5 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk: 5	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	2			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	<p>Emnet omhandler oppgaver og utfordringer knyttet til planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planlegging, gjennomføre og vurdere opplæring og undervisning i helsefremmende og forebyggende arbeid - Humanbiologiens utfordringer - Praktisk kjøkkenundervisning – ernæringsmessige og sosiale aspekter - Miljølære i skolen - Kunst, kultur, kreativitet og bevegelse som mål og virkemidler i undervisning og opplæring - Friluftsliv i skolen 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i helsefremmende og forebyggende arbeid - Vurdere, begrunne og ta i bruk konkrete og varierte arbeidsmåter i undervisning og opplæring - Drøfte særskilte utfordringer knyttet til undervisning og opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Gruppearbeid, praktiske øvelser, klassedialog			
Arbeidskrav	Deltakelse i praktiske øvelser Skriftlige innleveringer			
Obligatorisk nærvær	Deltakelse under fremlegg av undervisningsopplegg			
Vurderingsform/ eksamen	Planlegging og gjennomføring av et undervisningsopplegg			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			
Sensorbruk	Interne			
Litteratur og kilder (pensum)	Se felles kjernelitteratur – vedlegg 20			

HS2000	Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring			
Engelsk tittel	Development and change in vocational training and society			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
25 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 20	Yrkes- didaktikk: 5	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	3			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS1000 eller tilsvarende			
Tema/innhold	Emnet tar opp helse- og sosialfagenes egenart som tverrfaglig, verdibelagt praksisdisiplin og ser på fagenes utvikling innenfor utdanningssystemet i spennet mellom utdanningspolitikk og helse- og sosialpolitikk. Emnet gir videre en utdypet forståelse av kompetansebegrepet. I et yrkesdidaktisk perspektiv blir spørsmålet om hvilken kunnskap skolen skal formidle satt i fokus. I et utviklingsperspektiv vektlegges betydningen av fagutvikling og endring i spennet mellom individ-system behov og nasjonale-globale hensyn og prioriteringer. Det vektlegges hvordan yrkesutøvere kan bidra til en bærekraftig fremtid.			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beskrive helse- og sosialfagenes egenart, utvikling og historiske forankring - Drøfte hvilke konsekvenser samfunnsmessige endringer har for kunnskapsbehov og yrkesutøvelse og selv kunne skape og møte endringer - Anvende ny teknologi i opplæring og yrkesutøvelse - Planlegge og gjennomføre innovasjoner innenfor eget yrkesområde - Fremme en yrkesutøvelse som kan bidra til en bærekraftig fremtid <p>Bidra til utvikling av HS-fag som undervisningsfag</p>			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Forelesning med dialog og diskusjon, gruppearbeid, oppgaver.			
Praksis	4 uker yrkespraksis			
Arbeidskrav	Gjennomføring av yrkespraksis Presentasjon av hjemmeoppgave			
Obligatorisk nærvær				
Vurderingsform/ eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen.			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler tillatt. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			

Sensorbruk	Intern
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Eriksen, T.R. (1990) Socialisation og kvalifikasjon til kvindeligt omsorgsarbejde. I: Jensen, K, (red.) <i>Moderne omsorgsbilder</i>. Oslo. Gyldendal. 26 s.</p> <p>Gjengedal, E. (1993) pasientopplevelser som grunnlag for kunnskapsutvikling. I: Kirkevold, M. m.fl. (red.) <i>Klokskap og kyndighet</i>. Oslo. Ad Notam Gyldendal. 10 s.</p> <p>Imsen, G. (1997) <i>Lærerens verden. Innføring i generell didaktikk</i>. Kap. 9. Tano Aschehoug 30 s.</p> <p>Heggen, K. (1997) Taus kunnskap. Klargjøring, kritikk, didaktikk. <i>Nordisk Pedagogikk</i> Nr. 1. Oslo. 5 s.</p> <p>Hofoss, D. (1980) <i>Spesialisering av helsepersonell – hvorfor og hvordan?</i> Kap. 2 og 3. NAVF. Gruppe for helsetjenesteforskning. Rapport nr. 3. 25 s.</p> <p>Kirkevold, m. (1993) Fortellingens plass i sykepleiefaget. I: Kirkevold, M. m.fl. (red.) <i>Klokskap og kyndighet</i>. Oslo. Ad Notam Gyldendal. 12 s.</p> <p>Martinsen, K. (1989) <i>Omsorg, sykepleie og medisin</i>. Kap. 6. oslo. Tano. 8 s.</p> <p>Mogensen, E. (1996) En analys av lärandet i sjuksköterskeutbildningens kliniska avsnitt. I: Johansson, B. (red.) <i>Vårdpedagogisk antologi</i>. Lund. Studentlitteratur. 15 s.</p> <p>Wærness, K. (1992) den medisinsk/tekniske kulturs dominans over omsorgskulturen? I: Andersen, R. (red.) <i>Samordning under lupen</i>. Oslo. Tano. 8 s.</p> <p>Se også felles kjernelitteratur – vedlegg 20</p>

HS2100	Yrkespedagogikk 2a			
Engelsk tittel	Vocational pedagogy – level 2a			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
5 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkesdidaktikk:	YrkesPedagogikk: 5
Semester	3			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS1100 eller tilsvarende			
Tema/innhold	<p>Skolens og opplæringens funksjon i samfunns- og kulturlivet, ulike perspektiver på skole og opplæring i fortid, nåtid og fremtid og yrkesfaglærerens og helse- og sosialarbeiderens etikk og yrkesidentitet.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politikk og pedagogikk - Samarbeid skole og arbeidsliv - Migrasjonspedagogikk og det flerkulturelle samfunn - Skole og yrkesopplæring som formidling og nyskaping av kulturarven og som kulturfaktor i samfunnet - De store danningstradisjonene i Norge - Utvalgte pedagogisk idehistoriske perspektiver - Yrkesopplæring i ulike politiske og kulturelle kontekster - Individuelle og sosiale verdier - Yrkes stolthet og kvalitetsbevissthet - Yrkesutøveren og det integrerte menneske 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legitimere skolens og yrkesopplæringens plass og funksjon i samfunns- og kulturlivet - Ha et reflektert forhold til verdiforankring og yrkesetiske utfordringer i det daglige læringsarbeidet - Reflektere over eget pedagogisk grunnsyn. 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Arbeidsmåtene knyttes opp mot praksisorientering, problemorientering, erfaringslæring, opplevelsesorientering, verdiorientering, eksemplarisk undervisning, studentdeltaking/medinnflytelse/målstyring og medansvar for egen og hverandres læring			
Praksis	Pedagogisk praksis i 4 uker for deltidsstudenter			
Arbeidskrav				
Obligatorisk nærvær	Nærvær i forhold til arbeidsmåter som forutsetter tilstedeværelse			
Vurderingsform/ eksamen	Individuell skriftlig hjemme-eksamen for heltidsstudenter. For deltidsstudenter: Den individuelle skriftlige hjemme-eksamen utformes som en fagartikkel relatert til gjennomført pedagogisk praksis			

Hjelpemidler ved eksamen	Alle. Kilder skal oppgis
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått
Sensorbruk	Intern
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Aktuell litteratur å velge fra:</p> <p>Bergem, T. (1998). <i>Læreren i etikkens motlys</i>. Oslo: Ad Notam Gyldendal.</p> <p>Dahl, Ø. & Habert, K. (2001). <i>Møter mellom mennesker: interkulturell kommunikasjon</i>. Oslo: Gyldendal akademisk.</p> <p>Det kongelige kommunal- og regionaldepartement (2003-2004): <i>Stortingsmelding nr. 49 Mangfold gjennom inkludering og deltakelse</i>. http://www.odin.dep.no/</p> <p>Eidsvåg, I. (2005). <i>Den gode lærer: i liv og diktning</i>. Oslo: Cappelen.</p> <p>Freire, P. (1977). <i>De undertryktes pedagogik</i>. København: Christian Ejlens Forlag.</p> <p>Hareide, B. J. (1997). <i>En dyd av nødvendighet? Innføring i yrkesetikk for lærere</i>. Tønsberg: Forlaget norsk studentguide</p> <p>Myhre, R. (1996). <i>Grunnlinjer i pedagogikkens historie</i>. Oslo: Ad Notam Gyldendal.</p> <p>Sand, T. (red.)(2001). <i>Flerkulturell virkelighet i skole og samfunn</i>. (Sand-Bøyese-Grande-Stålsett-Øzerk) Oslo: Cappelen Akademisk.</p> <p>Telhaug, A.O. (2005). <i>Kunnskapsløftet – ny eller gammel skole</i>. Oslo: Cappelen Akademisk.</p> <p>Vaage, S. (2000). <i>Utdanning til demokrati: Barnet, skolen og den nye pedagogikk: John Dewey i utvalg</i>. Oslo: Abstrakt.</p> <p>Den valgte litteraturen vil utgjøre en del av pedagogikk-literaturen for hele studieforløpet. For HS1000, HS1100, HS2100, HS2200 og HS3200 lager studentene og lærerteamet en litteraturliste som til vanlig består av ca. 1000 siders felleslitteratur og ca. 500 siders selvvalgt litteratur.</p>

HS2200	Yrkespedagogikk 2b			
Engelsk tittel	Vocational pedagogy – level 2b			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
5 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk: 5
Semester	4			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS1100 eller tilsvarende			
Tema/innhold	<p>Emnet omhandler forutsetninger for et godt lærings- og arbeidsmiljø, tilpassing av læringsprosesser for den enkelte elev og pedagogisk ledelse</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læringskultur og arbeidskultur - Kommunikasjon og konfliktløsning - Samarbeid - Utvalgte funksjonshemninger og tilpasset opplæring - Individuelle læreplaner - Alminneliggjøring og tydeliggjøring i det spesialpedagogiske feltet - Situasjonsorientert ledelse - Bedrifts- og institusjonspedagogikk: Motiverende og lærende organisasjoner - Yrkesfaglæreren og helse- og sosialarbeideren som veileder, guide, counsellor, mentor, coach mm. 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjennom holdninger, kommunikasjon og samarbeid bidra til et egnet lærings- og arbeidsmiljø - Involvere deltakere i å konkretisere mål, innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer i forhold til den enkeltes læringsbehov - Gi støtte og omsorg til elever i kriser og vanskelige livssituasjoner og forebygge og bearbeide konflikter 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Arbeidsmåtene knyttes opp mot praksisorientering, problemorientering, erfaringslæring, opplevelsesorientering, verdiorientering, eksemplarisk undervisning, studentdeltaking/medinnflytelse/målstyring og medansvar for egen og hverandres læring			
Praksis	Pedagogisk praksis i 4 uker for heltidsstudenter			
Arbeidskrav				
Obligatorisk nærvær	Nærvær i forhold til arbeidsmåter som forutsetter tilstedeværelse			
Vurderingsform/ eksamen	Individuell skriftlig hjemme-eksamen for deltidsstudenter. For heltidsstudenter: Den individuelle skriftlige hjemme-eksamen utformes som en fagartikkel relatert til gjennomført pedagogisk praksis			

Hjelpemidler ved eksamen	Alle
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått. Kilder skal oppgis
Sensorbruk	Intern
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Aktuell litteratur å velge fra:</p> <p>Flaata, S. (1995). <i>Kommunikasjon i skolen: et TA-perspektiv</i> Oslo: Tano, i samarbeid med Bokklubben Bedre skole</p> <p>Gjørund, P. & Huseby, R. (2000). <i>Alle inkludert: spesialpedagogikk for lærerutdanning</i>. Oslo: NKS-forlaget.</p> <p>Handal, P. & Lauvås, G. (2002). <i>Veiledning og praktisk yrkesteori</i>. Oslo: Cappelen Akademisk.</p> <p>*(2005): <i>På egne vilkår: en strategi for veiledning med studenter</i>. Oslo: Cappelen Akademisk.</p> <p>Hjertaker, E. (1990). <i>Læring gjennom samarbeid</i>. Oslo: Tano.</p> <p>Indseth, B.; Kokkersvold, E.; Vereide, K.(1995). <i>Elev-lærer-skole Spesialpedagogikk for lærere i den videregående skole</i>. Oslo: Ad Notam Gyldendal.</p> <p>Johannessen, E., Kokkersvold, Vedeler, L. (2001). <i>Rådgivning Tradisjoner, teoretiske perspektiver og praksis</i>. Oslo: Gyldendal akademisk.</p> <p>Kokkersvold, E. & Mjelve, H. (2006). <i>Mellom oss Trening i kommunikasjon i gestaltperspektiv</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk.</p> <p>Larsson, E. (2001). <i>Mobbet? Det har vi ikke merket!</i> Oslo: NKS Forlaget.</p> <p>Stensaasen, S. & Sletta, O.(1996). <i>Gruppeprosesser: Læring og samarbeid i grupper</i>. Oslo: Universitetsforlaget.</p> <p>Den valgte litteraturen vil utgjøre en del av pedagogikklitteraturen for hele studieforløpet. For HS1000, HS1100, HS2100, HS2200 og HS3200 lager studentene og lærerteamet en litteraturliste som til vanlig består av ca. 1000 siders felleslitteratur og ca. 500 siders selvvalgt litteratur.</p>

HS2300	Kommunikasjon og samhandling			
Engelsk tittel	Communication and interaction			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
20 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde: 20	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	4			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS 1000 eller tilsvarende			
Tema/innhold	<p>Emnet omhandler kommunikasjon og samhandling med ulike brukergrupper og samarbeidende instanser. Omsorg som begrep og aktivitet utdypes og sees i forhold til brukere i ulike livssituasjoner og med ulik kulturell bakgrunn. Videre behandles ulike strategier for forebygging, kriseløsning og konflikthåndtering. Bevisstgjøring av egne holdninger og verdier er sentralt.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omsorg og sevice i forhold til ulike målgrupper og i ulike livssituasjoner og kontekster - Kommunikasjon og konfliktløsning - Kultur og levesett - Samarbeid på tvers av ulik fagkompetanse i skole, yrkesliv og lokalmiljø - Måltidets sosiale funksjon 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utøve og reflektere over omsorg i forhold til ulike brukergrupper i ulike livssituasjoner - Analysere kommunikasjons- og samhandlingsmønstre innen ulike HS-yrker - Organisere samarbeid på tvers av ulik kompetanse - Bruke måltidet som arena for kommunikasjon og samhandling - Kjenne til og bruke ulike kommunikasjons- og konfliktløsningsstrategier. - Kommunisere med aktuelle internasjonale utvekslings- og/eller samarbeidspartnere - Bruke grunnleggende ferdigheter i opplæring og yrke 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Praktiske øvelser, dialogbasert undervisning, gruppearbeid og rollespill			
Praksis	2 uker yrkespraksis knyttet opp mot HS-yrker og/eller samarbeidende instanser			
Arbeidskrav	3 mindre oppgaver underveis som utgjør en mappe. Grupperefleksjon på grunnlag av oppgavene i mappen og ett refleksjonsnotat. Gjennomføring av yrkespraksis			
Obligatorisk nærvær	Ved mappevurdering og framlegg av gruppeoppgaver			

Vurderingsform/ Eksamen	Individuell skriftlig eksamen – 6 timer. (teller 100 % av sluttkarakter i yrkesfaglig bredde)
Hjelpemidler ved eksamen	Ingen hjelpemidler tillatt.
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått
Sensorbruk	Intern og ekstern
Litteratur og kilder (pensum)	Se felles kjernelitteratur – vedlegg 20

HS2400	Opplæring i kommunikasjon og samhandling			
Engelsk tittel	Teaching and training in communication and interaction			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
5 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkesdidaktikk: 5	YrkesPedagogikk:
Semester	4			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	Emnet omhandler opplæring og øvelser i kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning sett i relasjon til ulike HS yrker			
Mål for emnet	Studentene skal kunne lede læringsprosesser i kommunikasjon og samhandling og skape gode samarbeidsforhold i opplæring			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Praktiske øvelser, dialogbasert undervisning, gruppearbeid og rollespill.			
Arbeidskrav				
Obligatorisk nærvær				
Vurderingsform/ eksamen	Individuelt skriftlig yrkesrelatert undervisningsopplegg			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått ikke bestått			
Sensorbruk	Intern			
Litteratur og kilder (pensum)	Se felles kjernelitteratur – vedlegg 20			

HS3000	Organisasjon og ledelse			
Engelsk tittel	Management in organization and development			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	5			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	Emnet gir en oversikt over ulike organisasjonsmodeller og lederstiler og drøfter hvor hensiktsmessige de er i opplæring og i helse- og sosialfaglige yrker i dagens arbeids- og samfunnsliv. Emnet gir også en fordypelse i forståelse av gruppeprosesser og konflikter og anvendelse av teori og løsningsmuligheter.			
Mål for emnet	<p>Studentene skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunne gjenkjenne ulike organisasjonsmodeller og drøfte hvor hensiktsmessige de er i opplæring og i helse- og sosialfaglige yrker i dagens arbeids- og samfunnsliv. - Kunne gjenkjenne ulike lederstiler og begrunne egne valg av lederstil i opplæring og i helse- og sosialfaglige yrker - Gjennomføre medarbeider/elevsamtaler - Kunne delta positivt i gruppeprosesser og anvende teoretiske synspunkter på disse - Gjenkjenne konflikter og bidra med begrunnede løsningsforslag 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Prossessorientert. Gruppearbeid med diskusjon, oppgaveløsning, øvelser. Forelesninger med dialog, "input" og "etterlæring" underveis.			
Praksis	2 uker yrkespraksisknyttet til ledelse i HS-yrker og i opplæring			
Arbeidskrav	Møteledelse og referatskriving fra gruppearbeidene går på omgang (alle skal ha gjennomført). Innlevering av referater på CF fra hver samling. Gjennomføring av yrkespraksis			
Obligatorisk nærvær				
Vurderingsform/ eksamen	2 individuelle refleksjonsnotat (en fra hver samling) i mappe			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler tillatt. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått			
Sensorbruk	Intern			

<p>Litteratur og kilder (pensum)</p>	<p>Busch,T.og Vanebo,J.O. 2003 5.utgave: 366: <i>Organisasjon og ledelse</i>. Oslo Universitetsforlaget</p> <p>Fløistad, G. 1991: <i>Kunsten å omgås hverandre. En bok om ledelse, bedriftskultur og etikk</i>. Oslo Ad Notam Gyldendal.</p> <p>Holland.G.O.2005: <i>Læreren som leder: perspektiver og praksis for kontaktlærer og faglærer</i>. Bergen. Fagbokforlaget.</p> <p>Langslet, G. J. 2002: <i>LØFT for ledere. Løsningsfokusert tilnærming til typiske ledelsesutfordringer</i>. Oslo Gyldendal Akademisk.</p> <p>Sørensen, B.A. og Grimsmo, A. 2001: <i>Varme og kalde konflikter i det nye arbeidslivet</i>. Oslo Tiden Norsk Forlag.</p>
--	---

HS3100	Utviklingsarbeid			
Engelsk tittel	Vocational knowledge development in a research prospective			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkesdidaktikk:	YrkesPedagogikk:
Semester	5			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått HS2000 eller tilsvarende			
Tema/innhold	Emnet gir innsikt i spørsmål knyttet til hva kunnskap er og hvordan kunnskap kan utvikles. FoU's Hva og Hvordan gjennomgås med vekt på forskningsmetoder, analyse av data og presentasjon av resultater. En hensiktsmessig struktur for en skriftlig rapport gjennomgås. Utviklingsarbeidet formidles i plenum.			
Mål for emnet	<p>Studentene skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunne forstå begrepet FoU. - Kunne gjennomføre et utviklingsarbeid og dokumentere arbeidet i en skriftlig rapport. - Kunne anvende forskningsmetoder på en relevant måte. - Kunne tolke/analysere data og fremstille resultater på en troverdig måte. - Kunne formidle resultatene på en klar og oversiktlig måte. 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Forelesning med dialog. Gruppearbeid. Veiledning på rapport.			
Praksis	2 uker yrkespraksis.			
Arbeidskrav	Metodeoppgave Gjennomføring av yrkespraksis Presentasjon av utviklingsarbeidet i plenum			
Obligatorisk nærvær	Ja.			
Vurderingsform/ Eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen.			
Hjelpemidler ved eksamen	Alle. Kilder skal oppgis			
Vurderingsuttrykk	Bestått/ikke bestått.			
Sensorbruk	Intern			
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Dalland, O. (1998). <i>Metode og oppgaveskriving for studenter</i>. Oslo: Universitetsforlaget. 176 s.</p> <p>Kirkevold, M. (1997). <i>Vitenskap for praksis?</i> Kap. 2. Oslo: Ad Notam Gyldendal. 20 s.</p> <p>Olsen, R. (1993). Den reflekterte praktiker – rapport fra et sykehjem. I: Kirkevold, M. m.fl. (red.) <i>Klokskap og kyndighet</i>. Oslo: Ad Notam Gyldendal. 8 s.</p>			

HS3200	Yrkespedagogikk 3			
Engelsk tittel	Vocational pedagogy in an depth perspective			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk: 10
Semester	5 og 6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS1100, HS2100 og HS2200			
Tema/innhold	<p>Emnene omhandler utvalgte temaer til fordypning og pedagogisk forsøks- og utviklingsarbeid (FOU). Gjennom de 2 første studieårene har studentene møtt bredden i det pedagogiske fagfeltet. I det 3. studieåret velger studentene emner de ønsker å fordype seg i.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utvalgte emner fra HS1100,HS2100 og HS2200 (denne fordypningen utgjør den første halvparten av studieåret og kan, hvis ønskelig, være et ledd i FOU-arbeidet) - FOU og noen vitenskapsteoretiske innfallsvinkler - Kvalitative og kvantitative metoder 			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta initiativ til og lede pedagogisk utviklingsarbeid relatert til arbeidsplass / skole / klasse - Vise oversiktlig kjennskap til og innsikt i sentrale emner i yrkespedagogikk 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	<p>Arbeidsmåtene knyttes opp mot praksisorientering, problemorientering, erfaringslæring, opplevelsesorientering, verdiorientering, eksemplarisk undervisning, studentdeltaking/medinnflytelse/målstyring og medansvar for egen og hverandres læring.</p> <p>Både FOU-arbeidet og utvelgingen av emner til fordypning vil i særlig grad kreve samarbeid.</p>			
Praksis	Pedagogisk praksis i 4 uker			
Arbeidskrav	Muntlige presentasjoner av fordypningsemner og FOU-arbeider.			
Obligatorisk nærvær	Nærvær i forhold til arbeidsmåter som forutsetter tilstedeværelse og i forhold til gjeldende reglement og ordninger			
Vurderingsform/ eksamen	<p>Avsluttende eksamen:</p> <p>--Gruppe-eksamen: FOU-arbeidene, som er gruppearbeider av 2 til 3 personer, dokumenteres ved skriftlige arbeider.</p> <p>--Individuell muntlig prøve: Samtalen tar utgangspunkt i FOU-arbeidet og sikter mot å vise innsikt i og oversikt over sentrale emner i yrkespedagogikk.</p> <p>Gruppearbeidet og den individuelle prøven teller like mye, men ved tvilstilfelle er den individuelle muntlige prøven avgjørende.</p> <p>(teller 100% av sluttarakter i yrkespedagogikk)</p>			

Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler er tilgjengelige under gruppearbeidet, men ingen under den individuelle prøven.
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått
Sensorbruk	2 sensoroppdrag som utføres av ekstern og/eller intern sensor. En av kulletts pedagogikklærere leder samtalen.
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Aktuell litteratur å velge fra: Litteratur fra HS1100, HS2100 og HS2200 Kleven, T. A. (2002). <i>Innføring i pedagogisk forskningsmetode: En hjelp til kritisk tolkning og vurdering</i>. Oslo: Unipub forlag. Rones, P. G. (1997). <i>Organisasjonsendringar: teoriar og strategiar for studiar av endringsprosessar</i>. Bergen: Fagbokforlaget. Skogen, K. & Sørli, M.-A.(1992). <i>Innføring i innovasjonsarbeid</i>. Oslo: Universitetsforlaget. Tiller, T. (1993). <i>Vurder selv: skolevurdering i praksis</i>. Oslo: Universitetsforlaget.</p> <p>Den valgte litteraturen vil utgjøre en del av pedagogikklitteraturen for hele studieforløpet. For HS1000, HS1100, HS2100, HS2200 og HS3200 lager studentene og lærerteamet en litteraturliste som til vanlig består av ca. 1000 siders felleslitteratur og ca. 500 siders selvvalgt litteratur.</p>

HS3300	Opplæring i yrkesfaglige primæroppgaver			
Engelsk tittel	Vocational teaching and training in an indepth perspective			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde:	Yrkesdidaktikk: 10	YrkesPedagogikk:
Semester	6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	Emnet omhandler oppgaver og utfordringer knyttet til planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæring i eget yrke. Innhold og tilnærming tilpasses studentenes yrkesbakgrunn og prioriteringe Emnet kan knyttes til temaer fra yrkesfaglig dybde HS3400, -10, -20, -30 og -40) Læringsprosesser og læringsmiljø miljø i HS- yrkene blir vektlagt.			
Mål for emnet	Studenten skal kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Velge faglig relevant og sentralt innhold i opplæringen - Vurdere, begrunne og ta i bruk konkrete og varierte arbeidsmåter i opplæringen - Drøfte yrkesmessige utfordringer knyttet til undervisning og opplæring i eget yrkesfaglige arbeidsfelt - Bidra til et godt arbeids- og læringsmiljø 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Gruppearbeid, praktiske undervisningsøvelser, klassedialoger. Studentene vurderer egen kompetanse og setter egne mål for opplæringen.			
Praksis				
Arbeidskrav	Oppgaveinnlevering			
Obligatorisk nærvær				
Vurderingsform/ eksamen	Refleksjonsnotat med individuell muntlig høring (teller 100% av sluttarakter i yrkesdidaktikk)			
Hjelpemidler ved eksamen				
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått			
Sensorbruk	Intern og ekstern			
Litteratur og kilder (pensum)	Tilpasses studentenes temavalg. Se for øvrig kjerne litteratur, vedlegg 20			

Valgfrie emner i fordypning. 2 emner må velges.

HS3400	Humanbiologi og sykdomslære med vekt på humanbiologi			
Engelsk tittel	Humanbiology and pathology			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Emne HS1200 eller tilsvarende			
Tema/innhold	Emnet skal gi en fordypning i kunnskap om menneskekroppens oppbygning og funksjon og bygger på bredde 2, Livsstil og helse. Emnet vil også omhandle en del av de viktigste sykdommene. Innholdskategorier: - Kroppens oppbygning og funksjon - Sykdomslære Grunnleggende ferdigheter			
Mål for emnet	Studentene skal ha: - fordypet innsikt og forståelse for menneskekroppens oppbygning og funksjon - kunnskaper om en del av de viktigste sykdommene og som bygger på humanbiologisk innsikt og forståelse			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Forelesning med dialog, gruppearbeid,			
Praksis	1 uke yrkespraksis			
Arbeidskrav	Gruppeoppgave i sykdomslære med fremlegg Gjennomføring av yrkespraksis			
Obligatorisk nærvær	Ved gruppefremlegg			
Vurderingsform/ eksamen	Muntlig eksamen (2 emner fra valgfri del må velges. Det avvikles 1 - èn muntlig eksamen for begge emner) (teller 100% av sluttarakter yrkesfaglig dybde)			
Hjelpemidler ved eksamen	Ingen			
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått (teller 100% av karakter Yrkesfaglig dybde på vitnemål)			
Sensorbruk	To interne			
Litteratur og kilder (pensum)	Bjålie J,G. m.fl.: <i>Menneskekroppen, Fysiologi og anatomi</i> , Universitetsforlaget AS, Oslo 1998 (evt. nyere utgave)			

HS3410	Mat og helse			
Engelsk tittel	Nutrition and health			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått HS1300 eller tilsvarende			
Tema/innhold	<p>Mat og helse gir dybdekunnskaper i ernæring, kostplanlegging og måltider i forebyggende og helsefremmende oppgaver i opplæring og helse- og sosialfaglige yrker.</p> <p>Emnet er praktisk/teoretisk med stor vekt på praktisk utførelse.</p> <p>Emnet skal gi en forståelse for kostholdets sentrale funksjon i det forebyggende og helsefremmende arbeidet.</p> <p>Tema er konsentrert om forbruk, kultur og livsstil.</p>			
Mål for emnet	<p>Studenten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planlegge og gjennomføre praktisk undervisning i mat og helse tilpasset ulike nivå. - Bruke digitale verktøy for beregning av næringsinnhold i ulike retter og kostinntak og vurdere dette opp mot kostholdsråd fra helsemyndighetene. - Bruke og vurdere reklame og kostholdsinformasjon fra media og sammenligne dette med de råd helsemyndighetene gir. - Utvikle og prøve ut retter fra ulike råvarer, metoder og kulturer. - Utvikle, produsere, gi produktinformasjon og markedsføre et produkt og begrunne nytteverdien. - Velge og lage mat ut fra krav om bærekraftig utvikling - Lage mat tilpasset sosiale sammenhenger. - Vurdere hvordan mat og måltider kan være med på å utvikle identitet, smak, dannelse og toleranse. - Arbeide ut fra hygieniske krav. - Lage trygg og ernæringsmessig sunn mat og forklare hvilke plass de ulike matvaregruppene har i kostholdet. 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	forelesninger, gruppearbeid og praktisk arbeid.			
Praksis	2 ukers yrkespraksis			
Arbeidskrav	Gruppeoppgave, teoretisk og praktisk arbeid på kjøkkenet			
Obligatorisk nærvær	Ja			
Vurderingsform/ eksamen	Muntlig eksamen (2 emner fra valgfri del må velges. Det avvikles 1 - èn muntlig			

	eksamen for begge emner) (teller 100% av sluttkarakter yrkesfaglig dybde)
Hjelpemidler ved eksamen	Ingen
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått
Sensorbruk	Interne
Litteratur og kilder (pensum)	Nes, M mfl (2004) Ernæringslære, Landsforeningen for kosthold og helse Sosial- og helsedirektoratet: Utvikling i norsk kosthold 2005 Sosial- og helsedirektoratet: Studier av kostholdet til norske 2 og 4 åringer 2006 Sosial- og helsedirektoratet: kostråd ved ulike allergier relatert til kost Sosial- og helsedirektoratet mat og måltider i barnehagen Sosial- og helsedirektoratet mat og måltider i skolen Retningslinjer i skolemåltidet Negård: Når Gud bestemmer menyen (2006)

HS3420	Psykisk helse – individ/samfunn			
Engelsk tittel	Mental health – individual and society level			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkesdidaktikk:	YrkesPedagogikk:
Semester	6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS 2400 eller tilsvarende			
Tema/innhold	<p>Emnet omhandler psykisk helse i samfunnsperspektiv og på individnivå. Innhold og vinkling tilpasses studentenes yrkesbakgrunn og prioriteringer. Aktuelle temaer kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psykisk helse i relasjon til endringer i sosiale og kulturelle forhold - Psykiske lidelser. <p>Psykisk smerte og livets grunnbetingelser</p>			
Mål for emnet	<p>Studentene skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drøfte hvordan samfunnsmessige utviklingstrekk påvirker individers psykiske helse og deres evne til empati og omsorg - Møte brukere av HS-tjenester og elever med ulike tilstander av psykisk helse - fremme psykisk helse i arbeidsliv og skole 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Klassedialoger. Stor grad av egenaktivitet. Studentene vurderer egen kompetanse og setter egne mål for opplæringen.			
Praksis				
Arbeidskrav	En skriftlig oppgave med muntlig framlegg.			
Obligatorisk nærvær	Under muntlige framlegg			
Vurderingsform/ eksamen	<p>Muntlig eksamen (2 emner fra valgfri del må velges. Det avvikles 1 - èn muntlig eksamen for begge emner) (teller 100% av sluttarakter yrkesfaglig dybde)</p>			
Hjelpemidler ved eksamen	Ingen			
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått			
Sensorbruk	2 interne			
Litteratur og kilder (pensum)	<p>Berg, N. B. J. (2005). <i>Elev og menneske. Psykisk helse i skolen</i>. Oslo: Gyldendal Akademiske 299 sider</p> <p>Eriksson, K. (1995). <i>Det lidende menneske</i>. Oslo: Tano.</p> <p>Norvoll, R. (red) (2002). <i>Samfunn og psykiske lidelse</i>. Oslo: Gyldendal.</p> <p>Snoek, J. E. (2002). <i>Ungdomspsykiatri</i>. Oslo. Universitetsforlaget.</p> <p>Vetlesen, A. J. (2004). <i>Smerte</i>. Oslo. Lysaker: Dinamo.</p>			

HS3430	Helse og livsløp i et sosialt og kulturelt perspektiv			
Engelsk tittel	Health during life cycle in a social and cultural perspective			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav	Generelle opptakskrav for yrkesfaglærerutdanningen			
Forkunnskapskrav				
Tema/innhold	<p>Emnet utdyper sosiale og kulturelle perspektiver ved helse i møte med målgrupper i ulike faser av livsløpet.</p> <p>Innholdskategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnskap om ulike faser i et livsløp fysisk, psykisk, sosialt og kulturelt - Systemkunnskap om samfunnsendringer som har betydning for ulike målgrupper i livsløpet - Forhold av betydning for samspill mellom helse. Trivsel og livskvalitet <p>Endringer i sosiale nettverk av betydning for identitet og selvoppfatning i livsløpet.</p>			
Mål for emnet	<p>Studentene skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forstå betydningen av endringer på individ- og systemnivå knyttet til ulike faser i et livsløp - Drøfte hvordan ulike forhold fremmer/hemmer mestring av individets livssituasjon i ulike faser av livsløpet <p>Tilrettelegge og begrunne helsefremmende tiltak i samarbeid med en valgt mplgruppe</p>			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Klassedialog og prosjektorientert læring i praksis			
Praksis				
Arbeidskrav	Dokumentasjon av prosjektet			
Obligatorisk nærvær				
Vurderingsform/ eksamen	<p>Muntlig eksamen (2 emner fra valgfri del må velges. Det avvikles 1 - èn muntlig eksamen for begge emner) (teller 100% av slutt karakter yrkesfaglig dybde)</p>			
Hjelpemidler ved eksamen	Ingen			
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått			
Sensorbruk	2 interne			

<p>Litteratur og kilder (pensum)</p>	<p>Bø, I. (2000). <i>Barnet og de andre</i>. Oslo: Universitetsforlaget.</p> <p>Brandth, B. og Moxnes, K. (red.) (1996). <i>Familie for tiden</i>. Oslo: Tano Aschehoug.</p> <p>Daatland, S. O. og Solem, P. E. (2000). <i>Aldring og samfunn: en innføring i sosialgerontologi</i>. Bergen: Fagbokforlaget.</p> <p>Eide, H. og Eide, T. (2000). <i>Kommunikasjon i relasjoner</i>. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag</p> <p>Erikson, E. H. (2000). <i>Barndommen og samfunnet</i>. Oslo. Gyldendal Akademisk</p> <p>Frønes, I. (1997). <i>Et sted å lære</i>. Oslo. Cappelen Akademiske.</p> <p>Frønes, I.; Heggen, K. og Myklebust, J. O. (red) (1997). <i>Livsløp</i>. Oslo. Universitetsforlaget.</p> <p>Helland, H., Øia, T. (2000). <i>Forebyggende ungdomsarbeid</i>. Bergen. Fagbokforlaget.</p>
--	---

HS3440	Yrkesfaglige primæroppgaver			
Engelsk tittel	Basic occupational functions in a indepth perspective			
Studieprogram	Yrkesfaglærerutdanning i Helse- og sosialfag 180 sp			
10 studiepoeng fordeles slik	Yrkesfaglig bredde:	Yrkesfaglig dybde: 10	Yrkes- didaktikk:	Yrkes- Pedagogikk:
Semester	6			
Godkjent	21. juni 2006	Gjelder for kull fom	2006	
Revidert				
Opptakskrav				
Forkunnskapskrav	Bestått emne HS2000 eller tilsvarende			
Tema/innhold	Emnet omhandler aktuell og relevant kunnskap for utøvelse av og opplæring i eget HS-yrke <ul style="list-style-type: none"> - Oppdatert basiskunnskap i eget yrke - Støttefag for yrkesutøvelsen - Arbeidsområder som kan videreutvikle egen yrkeskunnskap 			
Mål for emnet	Studenten skal kunne: <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentere kunnskap i yrkesfag/støttefag - Begrunne og vise kunnskapens relevans for yrkesutøvelsen og opplæring i denne 			
Undervisningsopplegg/ Arbeidsformer	Emnet gjennomføres som selvstudium enkeltvis eller i gruppe, med høye krav til skriftlig dokumentasjon. Studentene vurderer egen kompetanse og setter egne mål for opplæringen.			
Praksis	Arbeidet kan knyttes til yrkespraksis.			
Arbeidskrav	Skriftlig dokumentasjon. Deler av den skriftlige dokumentasjonen kan suppleres med digital presentasjon.			
Obligatorisk nærvær				
Vurderingsform/ eksamen	Muntlig eksamen (2 emner fra valgfri del må velges. Det avvikles 1 - èn muntlig eksamen for begge emner) (teller 100% av sluttarakter yrkesfaglig dybde)			
Hjelpemidler ved eksamen	Ingen			
Vurderingsuttrykk	Bokstavkarakter A-E for bestått og F for ikke bestått			
Sensorbruk	2 interne			
Litteratur og kilder (pensum)	Selvvalgt ut fra eget yrkesområde			

Litteratur og kilder

Yrkesfaglærerstudiet i helse- og sosialfag er en treårig utdanning som for en stor del er oppgave- og prosjektorganisert. Det innebærer at studentene til dels selv velger hensiktsmessig litteratur i studiet. Litteratur anbefales for hvert emne. Studentene vil også få tilbud om å kjøpe flere kompendier som er spesialtilpasset enkelte av fagene i studiet. Oppført litteratur anses som kjernelitteratur. For yrkespedagogikk er litteratur til valg oppført under hver emnebeskrivelse. Litteraturen er gjenstand for fortløpende revisjon.

Aadland, E. (2001) *Etikk for helse- og sosialarbeidrar*. Oslo: Det norske samlaget.
Aakervik, G. (2000). *Innvandring, helse og mat: kunnskapsutvikling om endring i helse ved migrasjon*. Oslo: Almater.
Andersen, E. S. & Schwenke, E. (2001). *Prosjektarbeid – en veiledning for studenter*. Bekkestua: NKI-forlaget.

Bjålie, J. G., Haug, E., Sand, O. & Sjaastad, Ø. V. (1998). *Menneskekroppen. Fysiologi og anatomi*. Oslo: Universitetsforlaget.
Borge, A. I. H. (2003). *Resiliens. Risiko og sunn utvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
Bø, A. K. og Sæther W. H. (2004). *Kunsten som beveger: estetisk dannelse i helse- og sosialfagene*. Bergen: Fagbokforlaget.

Dahl, Ø. og Harbert, K. (2001). *Møte mellom mennesker: interkulturell kommunikasjon*. Oslo: Gyldendal akademisk.
Dalland, O. (2000). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Universitetsforlaget.

Eide, H. & Eide, T. (2002). *Kommunikasjon i relasjoner: samhandling, konfliktløsning, etikk*. Oslo: Gyldendal akademisk.
Eik, L. T. (red.) (1999). *Storyline: tverrfaglig tilnærming til aktiv læring*. Oslo: Tano Aschehoug.
Eriksson, K. (1999). *Omsorgens ide*. København: Munksgaard.
Evenshaug, O. & Hallen, D. (2000). *Barne- og ungdomspsykologi*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Festervoll Å. V. (2001). *Kultur og helse: i samspill for det gode liv*. Oslo: Kommuneforlaget.

Gjertsen, P-Å. (2003). *Sosialpedagogikk: grunnlagstenkning, kunnskaper og refleksjon*. Bergen. Fagbokforlaget.

Howe, A., Høium, K., Kvernmo, G. m.fl. (2005). *Studenten som forsker i utdanning og yrke : vitenskapelig tenkning og metodebruk*. Læremidler for profesjonsutdanning/Høgskolen i Akershus.
Hiim, H. & Hippe, E. (2001). *Å utdanne profesjonelle yrkesutøvere: yrkesdidaktikk og yrkeskunnskap*. Oslo: Gyldendal akademisk.
Hiim, H. & Hippe, E. (2003). *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*. Oslo: Gyldendal akademisk.
Hjukse, L. (1996). *Fagdidaktikk i heimkunnskap*. Oslo: Novus.

Jensen, R. (2004). *Å mestre mangfoldet: en bok om læringsstiler*. Oslo: Damm.

- Kokkersvold, E. (2003). *Hvor finnes retten?: fra case til juss*. HiAk skriftserie. Læremidler for profesjonsutdanning 3/2003.
- Kumar, L. R. (2001). *Djulaha!: om å forstå anderledeshet*. Kristiansand: Høgskoleforlaget.
- Langøen, A. (2003). *Helse-IT: innføring i IT for helsefag*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Lund, S. (2003). *Samisk skole eller norsk standard: reformene i det norske skoleverket og samisk opplæring*. Karasjok: Davvi girji.
- Martinsen, K (2000). *Øyet og kallet*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Mæland, J. G. (2005). *Forebyggende helsearbeid – i teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Nasjonalt læremiddelsenter (1995). *Metodisk veiledning, Miljølære*.
- Nes, M. m.fl. (2004). *Ernæringslære*. Landsforeningen for kosthold og helse.
- Noreik, K. & Stang, G. (red.) (2000). *Lærebok i sosialmedisin*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Norsk Førstehjelpsrad (2000). *Praktisk førstehjelp*. Oslo: Gyldendal Undervisning.
- Offergaard, T-L. (2005). *Fra Eden til global krise – hvilken fremtid?* HiAk, Forskningsserie 11/2005.
- Pedersen, W. (1998). *Bittersøtt*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Rosef, L. & Rosef, O. (2000). *Helse- og miljø-mikrobiologi*. Fenris forlag.
- Schjøll, I. (2001). *Ergonomi – arbeidsmiljø og helse*. Oslo: Yrkeslitteratur.
- Solli, H. M., Mysterud, I., Steen, M. & Fugelli, P. (2001). *Økologisk helselære*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
- Skau, G.M. (2005). *Gode fagfolk vokser*. Oslo. Cappelen akademisk forlag,
- Skogen, K. & Sørli, M.-A. (1992). *Innføring i innovasjonsarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Skrøvset, S. & Lund, T. (1996). *Prosjektarbeid – fra ord til handling*. Oslo: Cappelen Akademisk.
- Stang, G., Noreik, K., Grunfeldt, B. (2000). *Lærebok i sosialmedisin*. Oslo. Gyldendal Akademisk.
- Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (2002). *Fysisk aktivitet og helse*. Rapport nr 2/2000

Undervisningsmodell

heltid – 3 år

Se- mester	Undervisning			Eksamen	
	Yrkesped	Yrkesteori	YD	Emner	Avlagte sp
1.	HS1100 YP 1a – 5 sp	HS1000: Bredde 1 – 20 sp	5 sp	HS1000 m/YD – 25 sp (20 + 5)	25
2.	HS1100 YP 1b – 5 sp	HS1200: Bredde 2 – 10 sp HS1300: Bredde 3 – 10 sp	HS1400: YD1 5 sp	HS1100 – 10 sp HS1200 – 10 sp HS1300 – 10 sp HS1400 – 5 sp	35
3.	HS2100 YP 2a – 5 sp	HS2000: Dybde 1 – 20 sp	5 sp	HS2100 – 5 sp HS2000 m/YD – 25 sp (20 + 5)	30
4.	HS2200 YP 2b – 5 sp	HS2400: Bredde 4 – 20 sp	HS2300 YD2 5 sp	HS2200 – 5 sp HS2300 – 20 sp HS2400 – 5 sp	30
5.	HS3200 YP 3a – 5 sp	HS3000: Dybde 2 – 10 sp HS3100: Dybde 3 – 10 sp	HS3300 YD 3a 5 sp	HS3000 – 10 sp HS3200 – 10 sp	20
6.	HS3200 YP 3b – 5 sp	HS3400: Dybde 4 – Valgfri – 10 + 10sp	HS3300 YD 3b 5 sp	HS3100 – 10 sp HS3300 – 10 sp HS3400 – 10 + 10 sp	40

deltid – 4 år

Se- mester	Undervisning			Eksamen	
	Yrkesped	Yrkesteori	YD	Emner	Avlagte sp
1.	HS1100 YP 1a – 5 sp	HS1000: Bredde 1 – 20 sp	5 sp	HS1000 m/YD – 25 sp (20 + 5)	25
2.	HS1100 YP 1b – 5 sp	HS1200 Bredde 2 – 10 sp		HS1100 – 10 sp HS1200 – 10 sp	20
3.		HS2000: Dybde 1 – 20 sp	5 sp	HS2000 m/YD – 25 sp (20 + 5)	25
4.	HS2200 YP 2b – 5 sp	HS1300: Bredde 3 – 10 sp	HS1400 YD 1 – 5 sp	HS2200 – 5 sp HS1300 – 10 sp HS1400 – 5 sp	20
5.	HS2100 YP 2a – 5 sp	HS3000: Dybde 2 – 10 sp		HS2100 – 5 sp HS3000 – 10 sp	15
6.		HS2400: Bredde 4 – 20 sp	HS2300 YD 2 – 5 sp	HS2300 – 20 sp HS2400 – 5 sp	25
7.	HS3200 YP 3a – 5 sp	HS3100 Dybde 3 – 10 sp	HS3300 YD 3a 5 sp	HS3200 – 10 sp	10
8.	HS3200 YP 3b – 5 sp	HS3400: Dybde 4 – Valgfri – 10 + 10 sp	HS3300 YD 3b 5 sp	HS3100 – 10 sp HS3300 – 10 sp HS3400 – 10 + 10 sp	40

Yrkespedagogikk i helse- og sosialfagene består av 4 emner

1. **HS1100: Yrkespedagogikk – YP 1 ab** omhandler undervisning og opplæring, pedagogisk relevant psykologi, formelle og uformelle former for organisering av skole og opplæring samt styringsdokumenter (vedlegg 1).
2. **HS2100: Yrkespedagogikk – YP 2a** omhandler skolens og opplæringens funksjon i samfunns- og kulturlivet, ulike perspektiver på skole og opplæring i fortid, nåtid og framtid og yrkesfaglærerens og helse- og sosialarbeiderens etikk og yrkesidentitet (vedlegg 2).
3. **HS2200: Yrkespedagogikk – YP 2b** omhandler forutsetninger for et godt lærings- og arbeidsmiljø, tilpassing av læringsprosesser for den enkelte elev og pedagogisk ledelse (vedlegg 3).
4. **HS3200: Yrkespedagogikk – YP 3 ab** omhandler emnet pedagogisk forsøks- og utviklingsarbeid (FOU) og utvalgte temaer til fordypning. Gjennom de 2 første studieårene har studenten møtt bredden i det pedagogiske fagfeltet. I det 3. studieåret velger studentene emner de ønsker å fordype seg i (vedlegg 4).

6.4 Yrkesfaglig bredde i helse- og sosialfagene består av 4 emner

1. **HS1000: Yrkesutøving (bredde 1)**. Emnet tar opp grunnleggende kunnskap om de ulike HS-yrkenes egenart slik de framtrer og utøves i daglig arbeid og samfunnsliv. Det omfatter kunnskaper, ferdigheter og holdninger av betydning for yrkessosialisering, yrkesutøvelse og opplæring (vedlegg 5).
2. **HS1200: Livsstil og helse (bredde 2)**. Emnet utgjør et grunnlag for forståelse av helseproblemer og helseutfordringer knyttet til livsstil, miljø og samfunnsmessige forhold. Det inkluderer kunnskap om kroppens oppbygning og funksjon sett i forhold til livsstilssykdommer og helseskader, samt førstehjelp (vedlegg 6).
3. **HS1300: Helsefremmende arbeid (bredde 3)**. Emnet omhandler kunnskap om forebyggende og helsefremmende arbeid i forhold til ulike målgrupper, kontekster og arenaer. Kunnskap knyttet til smittevern og hygiene, fysisk aktivitet og kosthold er sentralt. Videre vektlegges tiltak og aktiviteter som kan fremme menneskelig utvikling og mestring, og som kan gi økt livskvalitet (vedlegg 7).
4. **HS2400: Kommunikasjon og samhandling (bredde 4)**. Emnet omhandler kommunikasjon og samhandling med ulike brukergrupper og samarbeidende instanser. Omsorg som begrep og aktivitet utdypes og ses i forhold til brukere i ulike livssituasjoner og med ulik kulturell bakgrunn. Videre behandles ulike strategier for forebygging, kriseløsning og konflikthåndtering. Bevisstgjøring av egne holdninger og verdier er sentralt (vedlegg 8).

6.5 Yrkesfaglig dybde i helse- og sosialfagene består av 4 emner

1. **HS200: Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring (dybde 1)**. Emnet gir en fordypet forståelse av helse- og sosialfagenes egenart og historiske utvikling som fag- og utdanningsområde. Fag og yrker settes inn i et bredt samfunnsperspektiv, med fokus på kunnskapsutvikling og evne til utvikling og endring. Videre vektlegges hvordan yrkesutøvere kan bidra til en bærekraftig fremtid (vedlegg 9).
2. **HS3000: Organisasjon og ledelse (dybde 2)**. Emnet gir en oversikt over ulike organisasjonsmodeller og lederstiler og drøfter hvor hensiktsmessige de er i opplæring og i helse- og sosialfaglige yrker i dagens arbeids- og samfunnsliv. Emnet gir også en fordypet forståelse av gruppeprosesser og konflikter og anvendelse av teori og løsningsmuligheter (vedlegg 10).
3. **HS3100: Utviklingsarbeid (dybde 3)**. Emnet gir innsikt i spørsmål knyttet til hva kunnskap er og hvordan kunnskap kan utvikles. FoU's Hva og Hvordan gjennomgås med vekt på

forskningsmetoder, analyse av data og presentasjon av resultater. En hensiktsmessig struktur for en skriftlig rapport gjennomgås. (vedlegg 11).

4. **HS3400: Valg i oppgitte temaer (dybde 4 a-e)** Studentene må velge 2 emner av foreliggende tilbud. Tilbudene igangsettes alt etter studentenes flertallsvalg og lærertilgang. Tilbudene vil derfor kunne variere for hvert år. Det foreligger emnebeskrivelser for hvert av tilbudene (Vedlegg 12, 13, 14, 15,16) Tilbudene som består av 10 sp, kan være:
- **4a Humanbiologi og sykdomslære.**
Emnet skal gi en fordypning i kunnskap om menneskekroppens oppbygning og funksjon og bygger på bredde 2, Livsstil og helse. Emnet vil også omhandle en del av de viktigste sykdommene
 - **4b Mat og helse**
Under utarbeiding
 - **4c Psykiske helse – individ/samfunn**
Emnet omhandler psykisk helse i samfunnsperspektiv og på individnivå. Innhold og vinkling tilpasses studentenes yrkesbakgrunn og prioriteringer.
 - **4d Helse og livsløp i et sosialt og kulturelt perspektiv**
Emnet utdypet sosiale og kulturelle perspektiver ved helse i møte med målgrupper i ulike faser av livsløpet.
 - **4e Yrkesfaglige primæroppgaver.**
Emnet omhandler aktuell og relevant kunnskap for utøvelse av og opplæring i eget HS-yrke

6.6 Yrkesdidaktikk i helse- og sosialfagene består av 3 emner som det tas selvstendig eksamen i, og 2 emner hvor studiepoengene avlegges i integrert eksamen

1. **Opplæring i yrkesutøving.** Emnet knyttes opp mot og integreres i bredde1. Det omhandler opplæring i yrkesutøving, og anvendelse av grunnleggende ferdigheter i oppgaveløsning og relevante yrkesoppgaver. "Micro-teaching" med utgangspunkt i yrkesfunksjoner inngår i emnet. Eksamen i emnet integreres i yrkesfaglig breddemodul 1.
2. **HS1400: Opplæring i livsstil og helse og helsefremmende arbeid (Yd1).** Emnet omhandler oppgaver og utfordringer knyttet til planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og opplæring i helsefremmende og forebyggende arbeid (vedlegg 17).
3. **Opplæring i Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i endring.** Emnet knyttes opp mot og integreres i dybde 1. Emnet omhandler forholdet mellom yrkesfaglig og akademisk opplæringstradisjon, lærebokanalyse og utdanning for bærekraftig utvikling. Eksamen i emnet integreres i yrkesfaglig dybde 1. Emnebeskrivelse inngår derfor i dybde 1 – Helse- og sosialfag – fag og yrker i et samfunn i.
4. **HS2300: Opplæring i kommunikasjon og samhandling (Yd2).** Emnet omhandler opplæring og øvelser i kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning sett i relasjon til ulike HS yrker (vedlegg 18).
5. **HS3300: Opplæring i yrkesfaglige primæroppgaver (Yd3).** Emnet omhandler oppgaver og utfordringer knyttet til planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæring i eget yrke. Innhold og tilnærming tilpasses studentenes yrkesbakgrunn og prioriteringer. Emnet kan knyttes til temaer fra yrkesfaglig dybde HS3400 (dybde 4a-e) Læringsprosesser og læringsmiljø miljø i HS- yrkene blir vektlagt. (vedlegg 19).

Vedlegg 21

Undervisning og praksis

Undervisning og arbeidskrav kan strekke seg over ett år, og avlagte studiepoeng registreres når eksamen er avlagt.

Heltid 3 år = sort Deltid 4 år = rødt og i kursiv

	Høstsemester			Vårsemester		
	Yrkespedagogikk	Bredde/Dybde	Yrkesdidaktikk	Yrkespedagogikk	Bredde/dybde	Yrkesdidaktikk
1 år 60 sp	HS1100	HS1000 Yrkespraksis - 2 uker	Integrert	HS1100 Pedagogisk praksis 4 uker	HS1200 HS1300 Yrkespraksis - 2 uker	HS1400
<i>45 sp</i>	<i>HS1100</i>	<i>HS1000</i> Yrkespraksis - 2 uker	<i>Integrert</i>	<i>HS1100</i> Pedagogisk praksis 4 uker	<i>HS1200</i> Yrkespraksis - 1 uke	
2 år 60 sp	HS2100	HS2000 Yrkespraksis - 4 uker	<i>Integrert</i>	YHS2200 Pedagogisk praksis 4 uker	HS2400 Yrkespraksis - 2 uker	HS2300
<i>45 sp</i>	HS2200	<i>HS2000</i> Yrkespraksis - 4 uker	<i>Integrert</i>	<i>HS2200</i>	<i>HS1300</i> Yrkespraksis - 1 uke	<i>HS1400</i>
3 år 60 sp	HS3200	HS3000 HS3100 Yrkespraksis - 2 uker		HS3200 Pedagogisk praksis 4 uker	HS3400	HS3300
<i>40 sp</i>	<i>HS2100</i> Pedagogisk praksis 4 uker	<i>HS3000</i>			<i>HS2400</i> Yrkespraksis - 2 uker	<i>HS2300</i>
4 år 50 sp	<i>HS3200</i> Pedagogisk praksis 4 uker	<i>Yrkespraksis - 2 uker</i>			<i>HS3100</i> <i>HS3400</i>	<i>HS3300</i>